

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 23 (989)

Reede, 12. september 1980

XXXII aastakäik

NLKP XXVI KONGRESSI EEL

PILK TAGASI, PILK EDASI

PARTEI-KOMITEES

Eelseisva tähtsa sündmuse — NLKP XXVI kongressi tähistamise tasemel tuleb korraldada õppe-kasvatuse- ja teadustöö ka meie instituudis. Seda rõhutati parteiorganisatsiooni ja instituudi nõukogu lahtisel koosolekul 2. septembril. TPI eripära arvestavaks tähtsamaks ülsandeks eelolevaid semestrel pidas rektor B. Tamm väljalangevuse vähendamist õppe- ja teadustöö- ja erialaefektiivsuse suurendamise taustal.

Selle ülesande teenistuses on paljud ülejäänud, faktiliselt kõrgkooli tegevuse kõik aspektid, mida rektor oma ettekandes koosolekul analüüsis. Alljärgnevalt lühitulevaade räägitust.

ÕPPETÖÖ

Kevadsessiooni õppe- ja teadustöö osakonnas — 91,2%, väljalangevus 334 üliõpilast. Arvestades, et esimeste kursuste õppeaeg lüheneb ühe kuu võrra ja õppeainete ülekandmist ei tehtud, on tulemused rahuldavad. Peapõhjuseks instituudi keskmise õppe- ja teadustöö osakonnas on olukord meie kolmes parimas teaduskonnas (majandus, keemia, automaatika), kus viimasel kahel õppeaastal on õppe- ja teadustöö osakonnas 82,2% i kursusel. Siit taas järeldus: ikka ja ikka põhitähelepanu i kursusele!

Üleüldisest vähest on meil neljale ja viitele õppijale. Parimate üliõpilaste vahelise potentsiaal peaks leidma täielikumat kasutamist, et nende panus tulevikus meie rahvamajandusse oleks otsustav.

Fakt, et üle 70% üliõpilastest jõuab edasi rahuldavate ja osade osast näitab eksami teadmis- ja oskustaseme, ei saa rahuldada kedagi meist. Siit on vaid sammuke edasi meie suure probleemini: väljalangevuseni, ja veel edasi: mõningate erialade väga väike efektiivsus, s. o. lõpetajate vähesus.

Väga palju on õppe- ja teadustöö osakonnas. Siit johtub ka üliõpilaskomsomoli esmane ülesanne — võitlus õppedistsipliini parendamise, tõsise õppimismeeolu loomise eest. On vaja komsomoliaktiivi printsiipialsemat sekkumist. Õppe-, teadus- ja kasvatusprotsessi terviklikkuse ja kõrge taseme tagamine lasub kateedril kui õppetöö põhilülil.

1. septembrist k.a. loodi meil uus, vene keele kateder, kelle töö peaks peatselt avaldama positiivset mõju mitte ainult keelealasele õppe- ja teadustööle.

Iga kateedri põhiprobleemiks on ja jääb õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmine.

Viimasel ajal tõstab oma kvalifikatsiooni kas kursustel, stažeerimisel, kahehädalasel seminaridel või doktorantuuris 1/6 õppejõududest.

TEADUSTÖÖ

Lepinguliste uurimistööde aastamaht ulatus 3,3 miljoni rublani, majanduslik efekt tulemuste juurutamisest ületab 10 miljonit rubla aastas. 1979. a. põhjal on vabariigi kõrgkoolide teadus NSV Liidu II kohal. Selles on kaalukas osa ka TPI-l.

1980. a. Nõukogude Eesti preemiad said prof. A. Ots (kollektiivi juht), vanemteadurid T. Suurkuusk, H. Tallermo ja E. Toman soojuselektrijaamade võimsate aurugeneraatorite kütetepindade korrosioon-erosioonilise analüüsi ja arvutamise eest; dots. M. Valdma (kollektiivi juht), vanemteadur M. Keel, dots. kt. H. Lelumees, dots. M. Meldorf, dots. K. Möller ja dots. E. Tiigimägi töde tsükli eest suurte energiasüsteemide stohhastilise optimeerimise meetodika loomisel ning numberarvutite vastavate programm-süsteemide väljatöötamisel ja juurutamisel NSV Liidu ühtses energiasüsteemis; dots. O. Silde (kollektiivi juht), prof. G. Golst, dots. H. Reivik ja dots. B. Tiikma õpiku «Analüütilise mehaanika põhiküsimusi» eest; autorite kollektiivi (kokku 15 ini-

mest), TPI-st: prof. P. Larin, dots. B. Tamm ja endine TPI vanemõpetaja I. Paul kahekollektive koguteose «Eesti rahvas Nõukogude Liidu Suures Isamaasõjas 1941–1945» eest.

Arnold Veimeri nimeline preemia majandus- ja teadustöös on määratud 1) autorite kollektiivile, mille juhiks oli TPI statistika kateedri dots. S. Straž, 2) endisele TPI õppejõule J. Väljatagale.

* Doktorivältekirja kaitses toiduainete tehnoloogia kateedri juhataja dots. A. Kõstner, kaitsmiseks esitas ühiskonnateaduste teadusnõukogu dots. H. Tõdo.

* Soome armaga «E. Priha OY» sõlmis proovivõttesõleping DFK liimide müümiseks.

* ULK EVN tunnistas TPI sotsialistliku võitluse parimate tulemuste eest leiutuses ja ratsionaliseerimises 1979. a. I koha vääriliseks.

* Esineti näitusel Poolas, Bulgaarias, Rumeenias, Ungaris, Tšehhoslovakkias, SDR-s, SFR-s, Belgias Rootsis. NSV Liidu Rahvamajandusnõukogu saadi 1 kuld- ja 4 hõbemedali.

* Energeetikateaduskonnas loodi elektrifitseerimise ja tehnoloogiliste protsesside juhtimise automaatseadmete tootmisalariid. Nüüd on TPI-s 6 tootmisaru- ja 7 probleem-laboret.

* ENSV teeneliseks teadlaseks sai elektrifitseerimise kateedri professor H. Tiigimägi, ENSV teeneliseks leiutajaks patentiosakonna juhataja A. Kukrus.

EÜE-s

töötas TPI-st üle 1000 üliõpilase. Edukalt on esialgsete kokkuvõtete põhjal töötanud Polli rühm (komandör Kaie Niglas, TPI lõpetanu), Ranna rühm (komandör Arvo Hirvesaar LE-82, kuraator dots. Andri Teaste). Hästi töötas TPI juhitav Tallinna regioon (komandör üliõpilane Uku Tuul).

Olme- ja eetikanoormide rühm esines rühmades, kus komandörideks Vello Vane ED-27, Aleksi Nikolajev EV-27, (kuraator Stellian Grabko), Sipa rühmas (komandör Allan Rohtla LA-61).

KORRA JA PUHTUSE NÕUDEID

tuleb nii õppe- kui teistes ruumides rangelt järgida, samuti

jätkata võitlust suitsetamise vastu.

Kaks aastat tagasi seadsime sisse korra, mille järgi esmakursuslastele antakse immatrikuleerimisel pidulikult kätte ka ühiselamutubade võtmed. On väga tähtis, et sellest koosolekust võtaksid osa kõik võtmesaaja ja dekaan isiklikult, et mõlemas keeles selgelt ja põhjalikult selgitataks, mis on ühiselamu ja mis juhtub, kui seal korda rikutakse. Meie 5000-liikmeline komsomoliorganisatsioon tuleb enamikuga oma paljudest ülesannetest hästi või väga hästi toime. On vajalik, et meie komsomol senisest paremini, pidevalt ja järjekindlalt sävneks üliõpilasele korraldamise ühiselamuis, et meie praegu puhtad, värskest remonditud ja uue mööbliga sisustatud ühiselamud niisugusteks jääksid, et seal tõesti hakataks õppima, töötama.

Oma ettekande lõpul avaldas rektor veendumust, et meie instituti kollektiivil on kõik eeldused edukaks tööks.

Samal koosolekul anti üle aukirja ja TPI medaleid mitmele asjale juubilarile. Kõrg- ja keskerihariduse ministri esimese asetäitja Heimar Peremehe ja rektor Boris Tamme käepigistused kuuluvad prof. Heinrich Lauale, prof. Ilmar Kleisile, laborijuhatajale Evald Kaldale, dots. Lembit Jooritsale, prorektor Harri Besmaale, dots. Eeli Tiigimäele, dots. Emma Jõe, dots. Uve Soodale, dots. Leo Oispuule, dots. Oleg Bussile.

Tunnistuse selle kohta, et TPI leiutajad ja ratsionaliseerijad on vabariigi parimad, võitis vastu TPI leiutajate ja ratsionaliseerijate ühingu esimees Lembit Kõosmõlder. Parim allasutus seal alal oli raadio- ja telekommunikatsioonide osakond. Hästi töötas TPI juhitav Tallinna regioon (komandör üliõpilane Uku Tuul).

H. Peremehe soovis tervist ja jõudu uuel tööaastal ning õnnitles meie kollektiivi rahvusvahelise Kuldee Merkuuri auhinna saamise puhul. Auhinna pikemalt ja lähemalt edaspidi.

Koosoleku teises osas andis dots. Gabriel Hazak ülevaate rahvusvahelisest olukorrast.

Parteikomitee esimene istung sel õppeaastal toimus 4. septembril.

* Arutati parteikomitee tööplani eelolevaks õppeaastaks ja kinnitati see.

* Arutati läbi EKP Oktoobri Rajooni Komitee otsus 27. maist k.a. «Tööst parteilisi karistusi omavate kommunistidega rajooni parteiorganisatsioonides».

* Kõne all oli aruande-vahtimiskoosolekute läbiviimine parteiorganisatsioonides.

* Arutati rahvakontrolli peagruppi tööd 1980. a. I poolaastal ja kinnitati plaan teiseks poolaastaks.

Selle nädala kolmel esimesel päeval oli meie aulas ja fuajees taas rahvarohke.

Üleüldise sümposiumi «Translaatorite kirjutamise automaatseerimine» orkomeetris sekretär AARE VOOGLAID:

* Kuna paralleelselt sümposiumi- ja moodustatakse NSVL TA juurde töögrupp eesotsas NSVL TA korrespondentlikme A. P. Jeršoviga, on Tallinnas koos programmeerimise- ja nende transleerimisprobleemidega tegelevate teadlaste kogunemine. Võib nimetada NSVL TA korrespondentlikmeid A. P. Jeršov ja S. S. Lavrovi, professorid M. R. Ššura-Burati, V. N. Redkoi ja B. E. Podšivajovi.

Nelja päeva jooksul püütakse saada ülevaade, mida on tehtud NSVL TA translaatorite tootmise automaatseerimiseks. Lihtsast üldisest, uuritakse probleeme, kuidas inimene arvutusseadmeid keelt tõlkida arvutusseadmetele arusaadavasse keelde. Matemaatilistest tõestustest, et saajateendilise automaatseadme tõlkijal pole võimalik genereerida.

Miks toimub sümposium Eesti Translaatoritega seotud probleemidega on tegelema kaua aega tagasi teadlased B. Tamm, E. Tõugu ja L. Vöhandu, nad on koostanud ka noore teadlaste põlvkonna. Väga head on töölased kontaktid Novosibirski arvutuskeskusega ja NSVL TA arvutuskeskusega. TPI-s on suund sellele, et iga TPI-eriala lõpetanu oleks teinud õplaja jooksul oma kätega valmis pisikesse translaatori. Sel eesmärgil loetakse loengutähtsusi «Algoritmilised keele ja keelte alused». «Rakendusprogrammide pakettid» ja V kursusel «Translaatorite koostamine».

NB! I KURSUSE KOMMUNISTLIK NOOR!

Kui oled arvatud meie instituudi tudengiks, siis tule ELKNU TPI Komitee arvestussektoris 2-127 (avatud 9.00–17.00) ja võta end komsomoli- arvele. Selleks on Sul vaja kaasa võtta KOMSOMOLI-PILET JA ARVESTUSKAART (saad komsomoli linna- või rajonikomiteest, millele allus asutus, kus õppisid või töötasid).

Kui arvestuskaart puudub, võta pilet ja astu ikka arvestussektoris lähemal päeval läbi.

ELKNU TPI KOMITEE

Immatrikuleerimisaktus on esmaspäeval, 15. septembril kell 11 aulas.

ÜET ja üliõpilaste aktiivsus

Nõukogude kõrgkooli ülesandeks on noore spetsialisti kasvatamine, kes ei omaks mitte üksnes sügavat erialast ettevalmistust, vaid oleks varustatud eesrindliku maailmavaatega ja arvestatavate ühiskondliku töö kogemustega. Kõrvuti instituudi ühiskondlike organisatsioonidega on ühiskondlike erialade teaduskond sobivaks mooduseks ühiskondliku töö vilumuste omandamisel. Seepärast vaadeldakse üliõpilaste osavõttu ÜET tööst ühiskondlik-poliitilise

praktika koostisosana, ühiskondliku lisaeriala omandamist aga komsomoliülesandeks tähtsena.

ÜET on viimastel aastatel koostöös instituudi rektoraadi, partei- ja komsomolikomiteega saavutanud mõningat õppetöö taseme tõusu, suutnud suurendada üliõpilaste huvi teaduskonnas töös vastu. Sellest kõnelevad veenvalt õppeaasta tulemused. Nii toimus õppetöö 1979/80. õppeaastal 21 erialal, osales 37% päevase osakonna üliõpilaste arvust. Muidugi on nii tublid tulemused suuresti tingitud Moskva olümpiamängudest, sest purjeregati olümpiateenindaja ja tõlk-giidi kaadri andis põhiliselt meie instituut. Suure panuse andsid kaadri ettevalmistusel järgmised õppejõud ja

lektorid: õppeprorektor dots. B. Tamm, linna kehakultuuri ja spordikomitee esimees R. Tõlp, van. õpetajad R. Mikenberg, H. Vainu, O. Pius, EKP Keskkomitee lektor G. Sillaste, assistendid J. Kudrjavtseva, J. Griгорjev ja M. Lavrov, insener D. Reiman jt.

Olümpiateenindaja erialal oli õppetööst osavõtt kõige aktiivsem majandusteaduskonnas (vastutav õppejõud E. Lageda) ja keemiataaduskonnas (dots. A. Virkus).

Üliõpilaskommunistidest aitasid kaasa teaduskonnas tööle S. Nedobezkina, U. Ehvert, S. Roosi-väli, A. Proman jt.

Alanud õppeaastal jätkub töös sellisel erialadel nagu noorlektor, poliitinformaator, reporter-

kirjasatja jt. Kultuurhariduslikest erialadest tuleks märkida giidi, rahva- ja peotantsu, koorilaulu, puhkpilli jm., millega saab tegelda üliõpilasklubis. Rakenduslik-sportlikest erialadest soovitage keskonnakaitse inspektorit, ühiskondlikku liiklusinspektorit, spordikohtunik-inspektorit jt.

Õppetöö osal erialadel algab juba käesoleval kuul, ülejäänud erialadel aga oktoobris. Registreeritakse III-313 või telefonil 532-329 ning esimesel õppusel kohapeal.

Jälgige eelreklami ÜET teadetahvli! Kohtumiseni esimesel õppusel!

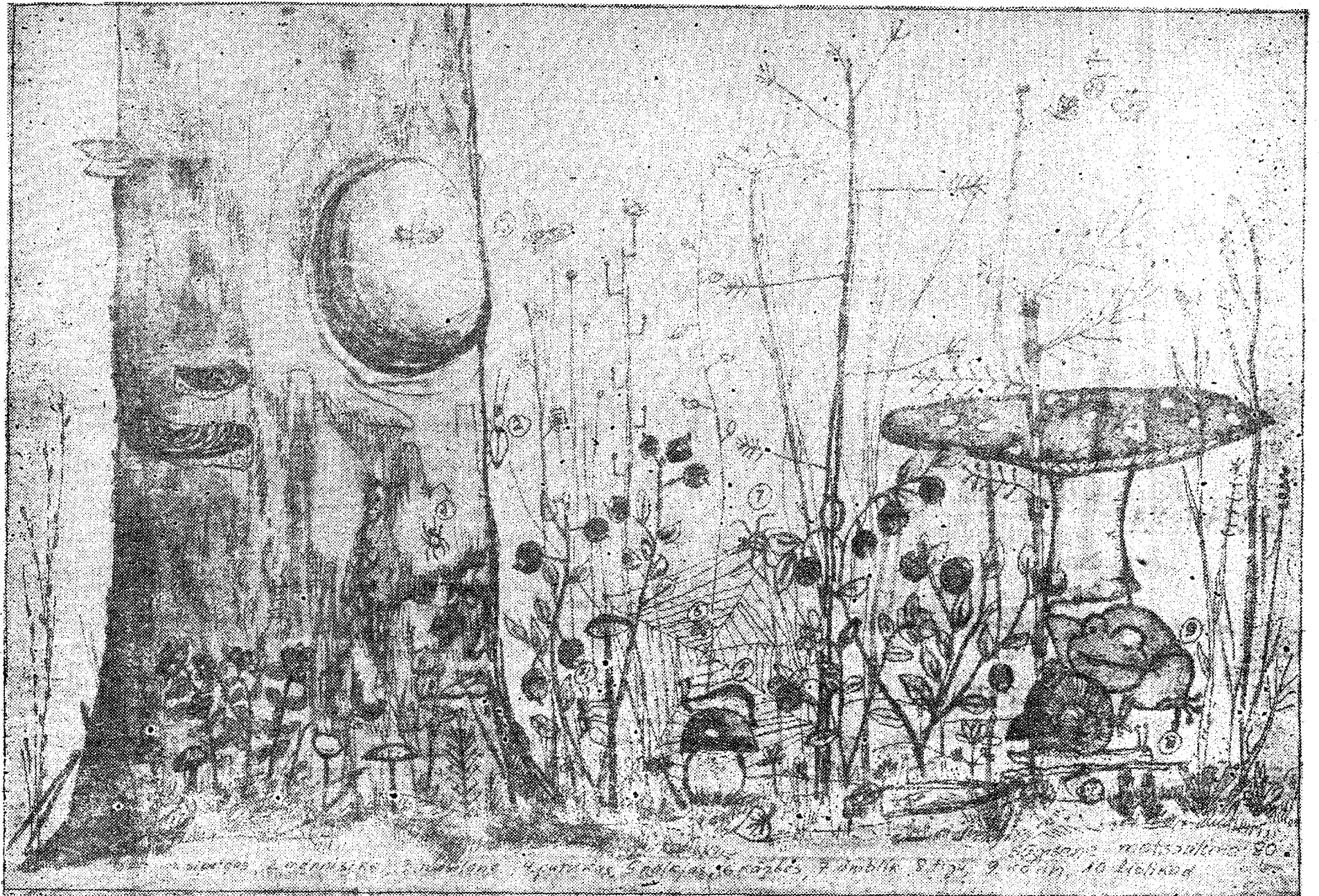
ÜET dekaan
TONIS HÄRM

TERE TULEMAST, ESIMENE KURSUS!

A black and white portrait photograph of a man with dark hair, wearing a suit jacket, white shirt, and dark tie. The image is grainy and appears to be a photocopy or a scan of a physical photograph.

A black and white portrait of a man with dark hair, wearing a suit jacket, white shirt, and a dark tie. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is a plain, light color.

Sellel pildil näete metsaalust septembrikuus. Kohaks on puudealune samblane maa, kuhu vahel ka sügisene päike langeda võib, et oma kiirtega mulla seest seeni välja tuua. Siin kasvab veel põlli, mille korjamine oli lubatud 1. septembrist, samuti mustikaid ja muud metsarohut. Pildil te näete veel loomi: mitut liiki lüljalgseid, kahepaikseid, roomajaid ja lüuseid. Kui pilti hästi jälgite, siis kuudete kindlasti ka linnulaulu, viimaste ritsikate seagimist, pöödra samme ja seeneliste huikeid, aga see ei puutu üldse asjasse. Asi on hoopis selles, et on veel keskonnakaitse aasta. Ja tipikal on ka võimalus mõnele üritusele käsi külge panna. Näiteks jätta maha suitsetamine või hakata jalakäijaks, et õhku heitgaasidest mitte saastada. Või teha korda ühiselamu ümbrus ja istutada sinna mõni puu. Istikuid peaks veel aianditest saama.

See oli pildi üks mõte. Teise mõttega võiks tuua tipikale loodust tuppa — kui lõikate lehest pildi välja ja panete seinale. Rohelust saab tuba täis, kui taimed ja lehed värvite reheliseks, putukaid võite juurdegi joonistada.

Sügisega on tipikas otseselt vähe seotud. Kui, siis niipalju, et sügisel tuleb jälle kooli tulla ja osa rahvast läheb kartulimaale. Et sellest ilusast aastajast rohkem osa saada, minge rühmaga seenele või marjule, värvilisi lehti või pähkleid korjama, minge just sellesse metsa nagu pildilt näha on. Võtke kaasa korvid, kotid ja ühed kaaned lehtede ja taimede jaoks, millest pärast kuivatamist herbaarium saab. Kuivatatud lehti, lilli ja taimi saab kasutada ka seinte kaunistamiseks, kui panete nad pildiraami sisse klaasi alla.

Nädalavahetus metsas mõjub organismile väga soodsalt. Tulemuseks on reipus, värskus, suur töötahe ja värske pea. Kui aga metsa pole aega minna või kui see asub väga kaugel, siis kirjutage midagi sügisest, tehke näiteks mõni luuletus või jutustus?

See lugu tooge aga TP toimetusse, mis asub II korpusel tuba 204 (uksel on postkast). Nii moodi saab meie ajaleht värskeid ja huvitavaid lugusid ning pressiklubi ka uusi noori liikmeid.

Pressiklubi tööd tegegemistest aga edaspidi lähemalt. Klubi vanad ja ka uued liikmed! Lubatud on kohale ilmuda kõigil asjast huvitatul! Pressiklubi saab kokku reedel, 3. oktoobril kell 16.00 toimetuses!

Joonistas ja kirjutas
pressiklubi president
RAINER GORNISCHEFF

EÜE-86 Intsikurva kokkutulekul võistlesid rühmad teatavasti mitmetel aladel. Alljärgnevalt intervjuu **ROODE LIASEGA**, kes on muul ajal **ELKNU** Keskkomitee propaganda ja kultuurmassilise töö osakonna instruktor, maleva kokkutulekul aga oli lauluvõistluse, taidluse ja atribuutikakonkursi žürii esimees.

* Üldmulje?

Rahuldav. Lauluvõistlus tundub olevat elujõulisem kui taidluskavade kokkupanemine, huvitavam jälgida, vaadata ja hinnatagi. Taidluses valitsevad küll kaks-kolm probleemi, mida aga ei osata lõdvalt esitada. Ka keskstaap on teadlik mustade jõu-

kude olemasolust ja sellest, et malevasse pääsetakse läbi paberriiputuse. Hea, et probleeme nähakse, kuid ka ette tuleks neid kanda vähemasti nii, et pealtvaatajatel tekiks kaasaelamise meeleolu. Mõnikord läks laval lihtsalt selgumiseks, rahvas tõusis püsti, kõndis ringi, vaadati atribuutika ülespanekut, mida oleks võinud ju teiselgi ajal teha. Kavades puudus särts ja vaimukus, kuigi igas esituses oli oma iva ikkagi sees. Ei olnud ka ühtki niisugust kava, mis poleks esile kutsunud ainatki tunnustavat reageeringut publiku hulgast.

* Mõned ääremärkused?

Kõige esilekõutavam oli atribuutika. Üle ootuste palju oli

MALEVATAIDLUS EI OLE SURNUD

sel aastal eht malevapäraseid ja vaimukaid asju. Muldugi, oli ka labasusi (Sipa rühm), aga kokkuvõttes oli tase üpris kõrge. Tore!

Nauditav oli lauluvõistlus. Žüriil oli tegu, leidmaks neid väljavalitud, kellele ja missugust kohta anda. Igatüüpi, kes esikümnesse jõudis, oli oma nägu. (Seda aga ei saa öelda taidluskavade kohta.) Et mu jutt läheb TPI lehte, siis märgiksin eelkõige mehaanik Aivar Koplimet-
sa, kes solistide seas sai oma sõ-

nade, viilide ja hea esituse eest eripreemia. Märkida võib ka Kuldre ja Polli rühmi oma orkestritega.

* Lõplik hinnang?

Malevataidlust matta mõõdunud aastal ju võis, aga suurt nutulaulu laulda pole ka õige. Lauluvõistlus näitas rõõmustavat tulemust ja et eks see ole ka taidlus. Tudengitaidlus.

Lauluvõistlus on end üldse õigustanud, see tuleb kindlasti ka järgmisel suvel. Taidluse esitamine vajab aga kaalumist, s.t. kuidas seda paremini teha. Eriti peaksid mõtlema regioonde komisariid — et maksa läbi suruda kava, mis paberil tun-

duvad küll huvitavad, laval ei paista aga sugugi kenad välja. Julgus on seegi, et sisutu-hambutu kavaga mitte välja tulla. Võib-olla peaks iga regioon esitama vaid ühe kava, koondprogrammi, mis läheks aga siis täie eest. Sel aastal vaatamine läbi 16—17 kava, ning kui need venisid ja olid igavad, siis oli see mõistagi tappev nii malevarahvale kui žüriile.

Päris lõpuks tahan siiski öelda, et olen ühel nõul Arvo Valttoniga, kes avaldas umbes niisuguse mõtte: tuba hobune on haruldus, raakumata tibatõega hobusest.

Kõhis
URMI REINDE

Algava hooaja põhisüklilis on TPI IV filmifestival, mis annab ülevaate vabariigi professionaalse («Tallinnfilm» ja «Eesti Telefilm») ning harrastajate filmidest koos koostumiste aruteludega. Eelmisel festivalil on enamuse programme nähtud kevadele ja see on meie õhtud teatud määral üle kuhjanud. Vastavalt filmide valimisele püüame programme rohkem hajutada, kuid põhikoormus jääb ikkagi kevadele. Festivalil klubi liikmete poolt kõrgeima hinde saanud täispikale ja lühifilmile anname aprillis jälle üle Suure ja Väikese Hammasratta. Festivali õhtud on nii klubi liikmetele kui ka liikmekandidaatidele kohustuslikud.

Käesoleval hooajal on võimalus tasa teha üks ammune võlg. Alustame tsükliga maailma filmikunsti ajaloost, programmiid hakkavad toimuma vastavalt filmikunsti ajaloolisele arenguprotsessile. Eelkõige on tsükkel mõeldud uustulnukatele, keda me iga hooaja võtame vastu ligikaudu poole liikmete koguarvust. On ju selge, et ajalugu tundmata ei saa mõista tänaseid arengutendentsi. Tsükklisse on algaval hooajal planeeritud 8 õhtut tummfilmi ajaloost ja 3—4 tunniajalist programmi eesti filmi ajaloost. Programme, mida kommenteerivad vabariigi mitmed filmiteadlased, hakkame vaatama saatemuusikaga, nii nagu tummfilme omal ajal esitati.

15. hooaeg

Tänapäeva filmiparemitust näeme veel teiste nõukogude stuudiote uusi paremaid filme, kui võimalik, kohtume nende tegijatega. Jätkeb tsükkel poola filmidega. Esialgselt on planeeritud prantsuse, itaalia, ameerika jt. maade filmiprogramme. Nagu ikka täpsustub kõik hooaja jooksul.

Klubi õhtud toimuvad ikka teisipäeviti kell 18.30. Avaõhtu on 23. septembril.

Möödunud hooaeg sõelus välja klubi hoolsamad ja tõsisemad liikmed. Liikme statuut nõudis osalemist vähemalt pooltes TPI III filmifestivali õhtutes. Seega võetakse sügisel eraldi vastu klubi liikmeid ja liikmekandidaate. Ka järgmisele, XVI hooajale hakkame registreerima klubi liikmeid sama nõude põhjal.

Tuletame meelde, et klubi põhikirja järgi võetakse klubi-
bisse TPI õppejõude, üliõpilasi

ja teenistujaid ning nendele perekonnaliikmeid. Erandkorras võidakse klubiisse võtta soovijaid ka väljastpoolt TPI-d klubi juhatus sellekohase eriootsusega.

TPT MERISALU

TEADMISEKS!

* Filmiklubi liikmeid ja liikmekandidaate algavaks hooajaks registreeritakse veel teisipäeval 23. 09 kell 18.00—17.30 ja teisipäeval 30. 09 kell 18.00—17.30 ruumis 5—111.

* Klubilastel, kes on täitnud liikme statuudi nõuded, võtta kaasa rööduuud hooaja liikmekaart, foto 3x4 cm, 6 rubla.

* Liikmekandidaatidel võtta kaasa ühõplaspilet või tõestend, foto 3x4 cm, 6 rubla.

* Klubi riisamärk maksab 1 rubla.

FILMIKLUBI JUHATUS.

Õnnitleme

**ALEVINA
KUDRJAVITSEVA**
60

Dots. A. Kudrjavitseva sündis 13. juulil 1920. a. Võru rajoonis kooliõpetajate perekonnas.

Oma elu ja töö sidus ta TPI-ga 1944. a., mil hakkas õppima majandusteaduskonnas rahanduse ja krediidi erialal. Pärast instituudi kiitusega lõpetamist kutsuti A. Kudrjavitseva tööle erialakateedri juurde. Nii on meie kolleeg töötanud instituudis üle 30 aasta.

**ARVO
JAANSON**
50

Oled üks neist, kelle najal masinaehitustehnoloogia kateeder on saanud selleks, kes ta on. Kui tagasi vaadata, siis kronoloogiliselt järjestuses oleks Su tegevus järgmine.

1955 — instituudi lõpetamine ning töö algus masinaehitustehnoloogia kateedri vanemlaborandina, seejärel assistent, vanemõpetaja ning praegu dotsent. Sinu põhiühine suund oli ja

Need aastad on olnud täis pingelist teaduslikku, õppe-metoodilist ja ühiskondlikku tegevust. 1966. aastal kaitses juubilar väitekirja elumajanduse rahandusliku planeerimise ja kulude efektiivsuse suurendamise probleemidest, viimastel aastatel tegeleb ta kateedri õppejõudude grupis, kes uurivad elatustaseme küsimusi. Tema ühiskondlike tööde loetelu on pikk. Ta on olnud rahvasaadik, TPI teenisinijate a/j büroo esimees, majandusteaduskonna a/j büroo esimees, metoodikanõukogu ja mittetatsionaarse õppetöö organiseerimise sektori liige jne.

Igal aastal lõpetavad majandusteaduskonna sajad spetsialistid. Enamikule neist on juubilar õpetanud rahvamajanduse finantseerimise, rahanduse ja krediidi põhiküsimusi. Ta on üks neid õppejõude, kes pöörab erilist tähelepanu üliõpilastega tehtava töö sisule, neist suure vastutustundega spetsialistide kasvatamisele. Töösse üliõpilastega paneb meie kolleeg palju oma isiklikust tundesoojusest.

Dots. A. Kudrjavitseva on oma erialal kateedri juhtiv õppejõud. Tal on üliõpilaste ja teiste õppejõudude seas suur autoriteet, mille ta on võitnud kohusetundlikkuse, põhjalikkuse ja inimlikkusega. Aastaid on ta olnud kateedrijuhataja asetäitja.

Dots. A. Kudrjavitsevat on korduvalt esile tõstetud ja avaldatud talle kiitust TPI rektori käskkirjaga. Teda on autasustatud TPI kuldmärgiga ja medalitega.

Juubelisiinipäeva puhul täname lugupeetud kolleegi tehtud töö eest ning soovime jätkuvat nooruslikku elujõudu veel paljudeks aastateks.

Kolleegid
statistika kateedrist.

**ARNOLD
VÄLLO**
50

Meie masinaehitustehnoloogia kateedri juhataja sündis 19. septembril 1930. a. kaugel Karaganda oblastis. Aga pool tema elust on olnud seotud TPI-ga. 1955. a. lõpetas stuudiumi cum laude insener-mehaanikuna, õppimise kõrvalt jõudis ta meie majas ka laborandina ametis olla. Järgnesid tööaastad ETKVL KIT-is, kus enne aspirantuuri astumist töötas peatehnoloogina. Aspirantuurile Leningradis,

on lõikeinstrumentide projekteerimine ning lõiketooria, kusjuures kogu metoodiline materjal lõikeinstrumentide projekteerimise ja tootmise kohta on tervikuna ilmunud Sinu sulest. Su loengud on asjalikud ning täis kriitilisi märkusi, mis häärdavad tudengeid ning sunnib jälgima.

Teadlasena oled Sa uurija, kes ei rahuldu jäämäe avastamisega, vaid oled valmis ilma akvalangita uurima ka tema vealust osa. Objektiivsete tingimuste tõttu on Sul tulnud tegelda küllalt laia uurimisvaldkonnaga: kulumise dünaamika, lõikeprotsessi mehaanika (lõikejõu komponentide mudelid ja arvutusmetoodika), lõikeprotsessi kinemaatika (täpsed valemid lõikeelemendi nurkade arvuta-

LITMO-s järgnevalt on ta aga juba pidevalt masinaehitustehnoloogia kateedriga seotud olnud, läbides kõik vaheastmed assistendist (1965) kateedrijuhatajani (1972) ja olles 1968—1974 ka mehaanikateaduskonna prodekaaniks. Ning pole nende aastate hulgas vist ühtegi, kus Arnold Vällole tubli töö eest mingi tunnustus osaks poleks saanud, olgu selleks siis viis aastaku eesrindlase või sotsialistliku võistluse võitja auhinna või koht TPI autarvilt.

Nii väitekirja kui järgnenud teaduslikud tegevused suunaks oli pindade töötlemine plastse deformeerimise abil. Väärrib märkimist, et üks tema leiutisi sel alal on väärinud peale autori-tunnistuse ka patendi Inglismaal ja Itaalias. Hiljem on saanud põhiteemaks tootmise tehnoloogilise ettevalmistuse süsteemi täiustamine. Teaduslike artiklite kõrval on avaldatud aga ka mitu metoodilist publikatsiooni.

Ühiskondlike ülesannete pikast reast vaid tähtsamat äratuues tuleks nimetada kuulumist TPI nõukogusse ja TPI a/j komiteesse, samuti ETTÜ mehaanilise töötlemise sektsiooni esimehe posti.

Et mehaanikainseneri haridusega mees oma aujot üksipulgi tammes, on lausa loomulik ega väärigi hobina märkimist. Aga sulgpalli kergeks ja lihtsaks mänguks pidada saab mõnigi mees ainult selle hetkeni, mil meie kateedrijuhataja platsi peal kokku läheb.

Parimad õnnesoovid
kolleegidelt!

miseks lõikeprotsessi juhtudele, kus lõikepinnaks on kruvipind), tehnoloogilise süsteemi mudelleerimine. Töö tulemused on põhimõttelisel uued, mis tingivad nii mõnegi seisukoha ja teooria ümberhindamist. Tulemuste hulk on nii suur, et see ei mahutunud Sinu kandidaadiväitekirja kaante vahele. Siit tuleneb loogiline soovitus valida paksemad kaaned ja esitada doktori-töö.

Kõrgkooli ei kujuta ette ilma ühiskondliku tööta ja alati oled Sa selles kaastegev olnud. Sinu mitmekülgsele viitab ka huvialade diapason — purjetamine, alandus ning auto.

Soovime Sulle jõudu ja tervist pingelise tööprogrammi edukaks täitmiseks.

Kolleegid.

Õnnitleme

**GUNNAR
GROSSCHMIDT**
50

Septembrikuu keskel jõuab Sa oma esimese juubelini. Oled üks tugisammastest, töötanud meie kateedris peaaegu selle asutamise alates. 27 tööaasta jooksul oled jõudnud teha üpris palju nii teaduses kui ka tudengite õpetamisel. Oleme Sind ikka imetlenud ja ka salamatki kadestanud, sest oled üks vähestest, kes pole lasunud igapäevaste toimetuste lõppematul voolul lämmatada üllast põhimõtet — terves kehas terve vaim. Seni pole meil olnud ühtki spordiala, kus me kateedri võistkonna ilma Sinuta oleksime saanud kokku panna, olgu see siis kergejõustik, suusatamine, tennis, male, võrkpall, laskmine või ujumine. Meelisalaks on siiski jäänud korvpall, «Kapas» mängid juba üle paarikümne aasta.

Kolleegina oled ikka olnud äärmiselt tagasihoidlik ja peenetusel. Pole eales juhtunud, et oleksid kellegi peale häält tõstnud. See ei tähenda aga kaugeltki seda, et üliõpilased Sinu juures kergesti läbi saavad. Otse vastupidi — sama nõudlik, kui oled enese suhtes, oled ka teiste suhtes. Oleme seda korduvalt oma nahal tundsa saanud, kui Sa meie teadustööd oled trikki toimetanud. Sul on kadestamisväärne keeletunetus ja Sa pole tehnikaasjanduse ratsionaalsusel humanitaarhuvide valdkonnale lasknud liiga teha.

Sinu teadustöö on kulgenud ilma märkimisväärsete kõrvalekalduvusteta. Juba Kiievi Poliitehnilises Instituudis aspirantuuris olles valisid teadustöösuunaks hüdroajamite dünaamika, millele oled tänapäevani truus jäänud. Ja selles valdkonnas oled suutnud tõusta ühele liidripositsioonidest. Kasutades graafide teooriat ja kaasaegset arvutustehnikat on Sul õnnestunud luua metoodika hüdromehaaniliste süsteemide dünaamiliste karakteristikute arvutamiseks, kus seni arvukate oluliste ebalinearsuste tõttu ei olnud võimalik saada praktilise väärtusega tulemusi. Eriti sobib see metoodika keerukate hüdroosüsteemide korral ja nii on Sinu poole abi saamiseks pöördunud lennukikonstruktsiooni ja pingehitustehaste juhtivad bürood. Loodame, et doktoritöö, milleks kõik sisulised eeldused on olemas, jõuab lähemas tulevikus kaante vahele.

Selleks Sulle jaksu ja edu!

Kolleegid
masinaehitustehnoloogia kateedrist.

TUUSIKUD

SANATOORIUMISSE

* SEEDEHAIGUSTE raviks. Leningradis san. «Petrodvorets», 26. 12.—12. 01, 36 rbl. Pärnu «Rahu», 20. 10.—12. 11, 48 rbl. Pärnu «Rahu», 15. 12.—07. 01, 54 rbl. Kur. Jessentuki Andževski-nim. san., 10. 12.—02. 01, 42 rbl. Kur. Jurmala «Baltija», 04. 11.—27. 11, 60 rbl.
* NÄRVISÜSTEEMI raviks. Pärnu «Estonia» (perif.), 19. 10.—11. 11, rbl. 34. 58. Lätti «Jaunkemeris», 03. 11.—26. 11, 54 rbl.
* ELIKUMISORGANITE raviks. Pärnu «Estonia», 18. 10.—10. 11 rbl. 34. 58.
* VERERINGEHAIGUSTE raviks. Leningradis «Tšornaja Retska» (II korp. 2-kohaline tuba), 02. 11.—25. 11, 42 rbl. Pärnu «Sõprus» korpus 5, 23. 12.—21. 01, 48 rbl.
* GÜNEKOLOOGILISEKS raviks. Kur. Pjatigorsk, san. «Leningradskij Skais», 30. 11.—23. 12, 48 rbl.
* SÜDAME-VERERINGE JA KESK-NAEVISÜSTEEMI raviks. Valgevene «Vassiljevka», 01. 11.—24. 11, 36 rbl.

* VARIA *

Autoradio on tore asi, kuid... Jätki J. Smith Baltimore'ist kuulvas parajasti saadet lipsudest, kui saatetuht ütles: pange silmad kinni ja arvake, mis värvi on teie lips. Kui Smith silmad avas, oli tal haiglapidžaama seljas ja lipsust polnud enam vaja mõelda. Elutempo tõus on tuntav ka televisioonis. Saksa FV fir-

ma «Grundig» ehitas teleri, millega saab korraga vaadata kaht programmi. Põhiprogramm on väriline ja heliga, ühes nurgas on aga väike must-valge teise programmi kujutis, loomulikult ilma helita.
* Ootamatu üllatus osaliseks sai 42-aastane Hugh Green Ohioost (USA) peale liiklusõnnetuse põhjustamist. Kuna kahju-kannatanu loobus hüvitusest, siis ostis Green selle raha eest

loteriipileti sama numbriga mis autolgi ja võitis sellega 400 000 dollarit.

* Kenakesti kalliks läks ühel Hispaania lühunikul lähike mootorrattapeatus. Mees läks ise lähemasse puhvetisse keha kinnitama, mootorratta külge seotud kotist aga pusis välja porsas ja jooksis otse teed kondiitrisse. Seal pistis ta kinni kõik vitriinis olnud tordid.

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT

NELLI PAKKI — TPI parim sportlane

Paar aastat tagasi sai TP toimetuse ja spordiklubi eestvõttel teoks TPI parima sportlase selgitamine igal semestril. Üheksast sõelale jäänud üliõpilassportlasest tunnistas komisjon mõõduvõrd semestri parimaks praegu õpperühmas LS-77 õppiiva värvapalluri NELLI PAKKI.

N. Pakki tuli ENSV meistriks, ta kuulub meie vabariigi värvapalli koondnaiskonda. Võistkond tuli NSV Liidu I liiga meistrivõistlusel III kohale ja võitis üleminekuturniiri.

II ja 4. kohale tulid võrkpallurid Janno Rogenbaum ja Rein Link. Individuaalala esin-

dajana läks III koht vehklejale T. Oleinikovalle. Üldse oli üheksa parima sportlase hulgas viis põllimängude esindajat, mis näitab mängude head taset meie spordiklubis.

I N. Pakki LS-77, «J», 36 punkti, värvapall. II J. Rogenbaum, lõpetanu, «K» 20,0 punkti, võrkpall. III T. Oleinikova, EE-97, «D», 15 p., vehklemine. 4. R. Link, TL-91, «K», 9,5 p., võrkpall. 5. J. Abram, MP-51, «K», 5 p., slaalom. 6.—8. A. Treier, EO, «D», 3 p., kl. maadus. 6.—8. A. Kipper, ET-52, «K», 3 p., korvpall. 6.—8. M. Palo, lõpetanu, «K», 3 p., VTK mitmevõistlus. 9. E. Tull, AO-91, «K», 1 p. korvpall.

ALEKSANDER TSESNOKOV

MALEVAKONVERENTS

on TRU-s
10. oktoobril kell 18.00
keemiahoones aud. 320

TALLINNA POLYTEHNIK
ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК

Trüükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42. Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник». Типография «Южиселу», Пикк, 40/42.
Toimetuse aadress: 200026 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. korrus, tuba 284, tel. 537-261.
Адрес редакции: 200026 Таллинн, Эхитайте тее, 5, ТПИ 3 корпус, комната 284, тел. 537-261.

Tell. nr. 2693
MB-08238
Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja
G. HAZAK